

ENSIESITYS TUKHOLMAN KONGRESSISSÄ 1913



PEKKA ERVAST

KUOLEMAN KUNNIAKSI

Sävel Oskar Merikanto
Sanat Pekka Ervast

KUOLEMAN KUNNIAKSI

Pekka Ervast — Oskar Merikanto

Teoksen taustaa

Tukholman kongressi 1913 ja Oskar Merikanto.

Kuten lukijamme tietävät, pidetään ensi kesänä Tukholmassa kansainvälinen teosofinen suurkokous, kuudes järjestyksessä. Skandinavian Teosofisen Seuran kongressitoimikunnan soittokomitea pyysi keväällä 1912, että joku Suomen teosofisista säveltäjistä komponeeraisi kappaleen kongressia varten. Nyt on Oskar Merikanto säveltänyt suurenmoisen hymnin "Döden till ära" sooloille, kööreille, deklamatsioonille ja pianolle Pekka Ervastin sanoihin "Kuoleman kunniaksi", jotka tekijä on ruotsintanut. Sävellystä ei tulla esittämään missään ennen kongressia 1913.

Tietäjä, Teosofinen aikakauskirja N:o 9 Helsingissä, syyskuun 15 p:nä 1912

Tukholman kokouksen ohjelma on seuraava:

Sunnuntaina kesäkuun 15 p:nä. Klo 10 a. p. kongressin avaus Kungliga Musikaliska Akademienin juhlasalissa. Kantaatti; Pekka Ervastin sanat, Merikannon sävellys (Suomi). Presidentin puhe. Tervehdyksiä. kello 2,30 - 5 i. p. Luentoja. Klo 7,30 i. illanvietto Grand Hotellissa (keveitä virvokkeita)

Tietäjä, Teosofinen aikakauskirja N:o 5-6 Helsingissä, toukokuun 15 p:nä 1913

Yleiseuroppalainen teosofinen kongressi pidetty Tukholmassa 15-18 p:nä kesäkuuta 1913

Kongressin työ alkoi aamulla varhain. Klo 9 oli jo hallinnon kokous ja klo 10 alkoivat luennot ja juhlatilaisuudet. Kongressin ensimmäinen päivä avattiin meidän suomalaisen säveltäjämme Oskar Merikannon säveltämällä kantaatilla Pekka Ervastin sanoihin "Kuoleman kunniaksi". Se teki syvän vaikutuksen kaikkiin ja yksimielisesti sanoivat monet, että mitään niin kaunista he eivät olleet kuulleet — niin ylentävä ja hurmaava oli se kantaatti. Se oli kirjoitettu pianolle, sopraano- ja barytoni-soololle, mieskäärille ja sekakäärille sekä vielä lausujalle. Lausunto oli tärkeänä puolena ja kokonaisvaikutus oli kerrassaan ihmeellinen, todella erinomaisen valtaava ja hurmaava, enkä minä ollenkaan ihmettele, että Mrs. Besant ensimmäisessä hallinnon kokouksessa ehdotti Oskar Merikannolle lähettettäväksi sähkösanoman, jonka hän oli kirjoittanut. Kantaatin saamme ehkä tuonnempaan kuulla omassa maassammekin.

Mainittakoon tässä kantaatin alkuhistoria. Merikanto sanoi, että hän monta vuotta kirkon miehenä olleen — toimien urkurina Helsingissä — oli ajatellut kuolemaa ja ajatellut, että meidän käsityksemme kuolemasta ja vainajien hautaansaattaminen oli väärä ja tuntui hänestä loukkaavalta. Hän oli monta vuotta ikävöinyt jotakin sellaista, mikä selvittäisi hänelle enemmän näitä kuoleman asioita, ja kysynyt itseltään: eikö kukaan voisi ajatella niistä kauniimmin? Silloin hän kerran kulkiessaan kirjakaupan ohi näki akkunassa kirjan "Mitä on kuolema" ja pujahti ostamaan.

Tämä kirja ilmestyi v. 1904. Hän kertoi minulle siitä: "Innostuin sivu sivulta lukiessani yhä enemmän, sillä siinä oli niitä ajatuksia, joita olin hapuillut, mutta en ymmärtänyt. Kun sitten tulin lukuun "Kuoleman kunniaksi", niin alkoi sisässäni soida, syntyi ylistyssäveleitä. Silloin jo tavoittelin sävellystä ja

merkitsin reunaan: tuo on kööriä varten, tuo yksinlaulua, tuo lausuntoa, j.n.e." Siitä saakka hän kantoi aina mielessään tuota sävellystä, mutta ei ollut tilaisuudessa sitä paperille kirjoittamaan — eikä taiteilijoilla ole kaikkina hetkinä oikeata innostustakaan. Mutta kun viime vuonna tuli Merikannolle kehoitus säveltämään jotakin Tukholman kongressia varten, silloin hän loi tuon ihanan sävellyksensä. Sentähden tämä kantaatti on todella teosofian synnyttäjä. Se on lähtenyt suorastaan teosofisesta alkusysäyksestä, eikä siis ole ihmettä, että se vaikutti kaikkiin teosofeihin. Ulkomaalaiset tulivat luokseni ja kysyivät, eikö sitä voisi esittää uudestaan, ja niin tehtiinkin samassa kongressissa.

Lausujana esiintyi meidän seuramme jäsen, rouva Tyyne Vuorenjuuri. Muut esittäjät olivat ruotsalaisia ja mainittakoon, että kantaatin johtaja, joka oli T.S.:n ulkopuolelta otettu, innostui niin suuresti sekä sävellyksen kauneuteen että myös, kuten hän minulle sanoi, sen merkilliseen sisältöön, että hän ja hänen rouvansa päättivät ruveta tutkimaan teosofiaa. Me huomaamme siis, kuinka tällainen taiteellinen luomus, kun se on lähtenyt suorastaan teosofiselta pohjalta, vaikuttaa ihmisiin aivan yhtä herättävästi kuin teosofinen kirja.

Pekka Ervast

Tietäjä, Teosofinen aikakauskirja N:o 7-8 Helsingissä, elokuun 15 p:nä 1913

KUOLEMAN KUNNIAKSI.

P. E.

O. Merikanto.

Mieskuoro. Kuin äi-ti armassá oot, äi-ti, jo-ka

Kuin äi - ti oot sä, jo - ka riemul - la ja

ylpey - dellä suljet meidät syliis, kun vom - me tarkuin isän

mf. Sekakuoro.

o - pe - tus - ta seu - ranneet. Sinä, niin si - nä o - let

gy - dá - memme i - lo, si - nä oot hy - my kaik - ki - en

tus-ki-en jäl-keen. Si-nä oot sy-dä-mem-me

f rie-mu, hymij tus-kien jäl-keen ja murhei-den. *rit.*

a tempo, cresc.
Si-nus-sa kaikk'sä-ve-let ne yh-te-hen soin-tun,

Si-nussa kaikk'sävelet ne yh-te-hen soin-tun mahta-valesi

juh-lak-kaalesi so-pu-soin-nute-si.

Allegro moderato

-3-

Si-nun kii-tos-tas, tuo-ni, minä tah-toi-sin

vi-rit-täwä, sil-lä kun si-nä tu-let niin et

tu-le kuin lum-ran-koi-nen vii-ka-te-

(S. ja A.) mies, vaan si-nä tulet kuin y-le-vä sanan-

(Ten.) mies. Si-nun kii-tos-tas, tuo-ni, minä tah-toi-sin

(B.) mies, vaan si-nä tulet kuin y-le-vä sanan-

saat-ta-ja, Ju-ma-lan⁻⁴⁻ y-le-vä sa-nan-
 vi-rit-tää, sil-lä kun si-nä tu-let, niin et

saat-ta-ja, Ju-ma-lan y-le-vä sa-nan-
 saat-ta-ja kuin yh-si näis-tä pienim-mis-tä
 tu-le kuin luurankoinen jul-ma vii-ka-te-

saat-ta-ja kuin yh-si näis-tä pienim-mis-tä
 jot-ka pyy-tä-vät
 mies, vaan pyy-dät mei-tä, ett-emme
 jot-ka pyy-tä-vät

unoh-taisi armah-ta-van rakka-u-den i-kuis-ta

pp Andantino

la-ki-a. Suurempi kuin sä oot, oi

kuole-ma, on i-ki-elomme sa-laisuus, syvempi helvettä,

korkeampi tairas-ta on Jumalan valtakunta, anteeksi antamus ja

rak-ka-us. Tä-mä Ju-ma-lan val-ta-kunta

on i-ki rauha, i-lo niiden sy-dämässä, jot-ka

tuntevat sen armahta- vaa sääli-ä. Rak- ka-ut-ta

y- le-vämpi on se ja a- va-rampi kuin ne-ro-kasten maailman
y- le-vämpi on se kuin

vi- sasten tai-vaat, ja nii- den pien-ten luok- se, jot-ka

i- kä- vi- vät sen saa- pu- mis- ta, nii- den luo se

pp *rall.*

saa- puu, i- ki- ran- han tuo.

pp rit.

Siksi kii-tän ja y-lis-tän sinu-a, oi

tu- ni, oi tu- ni, et-tä kai-kesta mei-tä

muis-tu-tat, ja tu-le-mi-ses kant-ta

o-pe-tat, o-pe-tat

mei-tä si-nu-a voit-ta-maan, siksi

kii - tän ja ylis - tän⁻⁸⁻ si - mu - a sik - si
 tu - le - mis - es kaut - ta, o - pe - tat ker - ta
 y - lis - tän sinu - a, oi tuo - ni, oi

kii - tän ja y - lis - tän si - mu - a, oi
~~voit - ta - maan sinut~~ voit - ta - maan sik - si
 tuo - ni, et - tä kai - kes - sa mei - tä

tuo - ni kii - - tän ja y - lis - tän
 kii - tän ja y - lis - tän si - mu - a, oi
 muis - tu - tat ja tu - le - mis - el - las mei - tä

kii - - tän ja ylis - tän sinu - a, oi
 si - mu - a, kuo - le - ma,
 kuo - le - ma, kuo - le - ma,
 o - pe - tat, o - pe - tat
 tuo - - ni, oi tuo - - ni, et - tä

-9-

si-nu-a me kii-täm-me,

si-nu-a me kii-täm-me,
 u-pe-tat si-nu-a voutta maan, sillä lopulta me-kin
 muin-tu-tat mei-tä kaikesta

si-nu-a me kii-täm-me, u-pe-tat si-nu-a voutta maan, sillä lopulta me-kin

muin-tu-tat mei-tä kaikesta

peri-ä sen valta-kunnan saam-me, jos-ta

peri-ä sen valta-kunnan saam-me, jos-ta

ker-juj-tet-tu on: mitä sil-mä ei oo

ker-juj-tet-tu on: mitä sil-mä ei oo

näh-nyt ei-kä kor-va o-le kuul-lut, eikä

näh-nyt ei-kä kor-va o-le kuul-lut, eikä

ih-mis-sy-dä meen oo as-tu-nut, on

ih-mis-sy-dä meen oo as-tu-nut, on

Jumala valmistanut niille, jotka Häntä rakas-taa, on

valmista-nut, val-mis-ta-nut niil-le, jot-ka

Hän-tä ra-kas-taa. A- men!

A - - - men! A - men! A - - - men!